

سخن سردبیر

اغلب این سوال در کلاسها مطرح می شود که «مدیریت یکی از عناصر (اجزاء) رهبری» است و یا «رهبری یکی از عناصر (اجزاء) مدیریت» است. متأسفانه در اغلب موارد پاسخ سؤال توسط برخی مدرسین و اکثریت دانشجویان این است که «مدیریت» یکی از عناصر (اجزاء) «رهبری» است در حالی که چنین نیست. مدیریت عبارت است از «علم و هنر برنامه ریزی، سازماندهی، هماهنگی، رهبری، نظارت و کنترل برای تحقق هدف یا اهداف مشترک سازمان» و همان طور که مشاهده می شود «رهبری» در مرتبه چهارم و یا به عبارتی مرتبه آخر از عناصر «مدیریت» قرار می گیرد. چرا که نظارت و کنترل خود بر چهار عنصر قبلی است که آخرین آن رهبری است. اما نکته مهمتر آن است که در تعریف «رهبری» می گویند: رهبری عبارت است از: «ترکیب صفات و ویژگی های خاص یا شخصیت هایی که افراد از آن برخوردارند و آنها را قادر می سازد که دیگران را تشویق به انجام کار کنند و کار را از طریق دیگران انجام دهند» و یا «رهبری» عبارت است از: «اثری که یک فرد بر گروهی از افراد برای دستیابی به هدف مشترک عمومی می گذارد».

در «مدیریت» قدرت مدیر مبتنی بر قدرت مقام، قدرت قانون و قدرت دانایی است. در حالی که قدرت «رهبر» در مردم (پیروان) نهفته است و قدرت شخصی «رهبر» به قدرتی باز می گردد که یک رهبر از پیروان می گیرد و به همین دلیل رهبران حامی پیروان (کارکنان) هستند ولی مدیران حامی هدف های سازمان . از آن جا که این چنین اثری (رهبری) و پیروی ضمانت اجرائی برای همه مدیران ندارد تا از صفات رهبری بتوانند برخوردار و هدف های سازمان را تحقق بخشند، به همین دلیل این «رهبری» است که یکی از عناصر (اجزاء) «مدیریت» است و نه «مدیریت» یکی از عناصر (اجزاء) «رهبری» زیرا اهداف سازمان به هدف های فرد اولویت دارد.

در متون و ادبیات مدیریت و رهبری هم مطلبی غیر از این نیست و تصور می شود این نام و صفات پسندیده رهبری است که چنین جاذبه ای را ایجاد نموده تا اغلب «مدیریت» را یکی از عناصر (اجزاء) «رهبری» به شمار آورند نه برعکس. در ادبیات مدیریت و رهبری هم تکیه بر رهبر سازمانی نیست، بر رهبر مدیر هم که هدف های فردی را بر هدف های سازمانی اولویت می دهد نیست بلکه مدیر ایده آل «مدیر رهبر» است یعنی مدیری که بتواند با استفاده از صفات رهبری هدف های سازمان را تحقق بخشد و اگر نبود! «مدیر»؛ تا بتواند هدف های سازمانی را با تکیه بر قدرت مقام، قدرت قانون و قدرت دانایی جامه عمل بپوشاند.